

Водночас спільною рисою регламентації аналізованого заохочення у зарубіжній практиці є підстави вважати прагнення держави, принаймні в матеріальному плані, покарати податкових злочинців, яким надається шанс поліпшити своє становище у кримінально-правовому аспекті. Для цього вказані особи повинні не лише внести до бюджету суми несплачених або недоплачених податків, а й зазнати додаткових матеріальних витрат у вигляді сплати пені, штрафів тощо.

Проведений аналіз нормативних положень дозволяє стверджувати, що існує група країн (до неї, на нашу думку, входить і Україна), в яких кримінально-правовий компроміс у сфері оподаткування розглядається головним чином як спосіб наповнення державної скарбниці коштами (це Азербайджан, Болгарія, Киргизія, Узбекистан).

Натомість у законодавстві тих країн, які історично мають значно більший досвід кримінально-правової охорони податкових відносин, акцент зроблено не на фіскальній, а на, так би мовити, правоохоронній складовій заохочення – на своєчасності інформування компетентних органів про невідомі для них факти злочинних порушень податкового законодавства.

Очевидною є та обставина, що в Іспанії, ФРН, США встановлено щодо посткримінальної поведінки особи, яка прагне уникнути кримінально-правової репресії за вчинений нею податковий злочин, більш жорсткі порівняно з ч. 4 ст. 212 КК України вимоги і передусім у частині регламентації своєчасності і добровільності такої поведінки. Фактично вимагається, щоб внесення уточнених сум податкових платежів або повідомлення про скоєний раніше злочин було здійснено за власною ініціативою винної особи, наприклад, до початку проведення контрольних заходів, спроможних викрити кримінально карані порушення податкового законодавства, але в будь-якому разі не у зв'язку з тим, що уповноваженим органам стало відомо про злочин, вчинений конкретним платником податків.

Миронюк Р. В.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук ***Симоненко Н. О.***

ЕВТАНАЗІЯ: ЗА ЧИ ПРОТИ

Сучасна правова система закріплює безліч особистих немайнових прав, які належать кожній людині, проте головним і фундаментальним із них є право на життя. Як відомо, в Україні вона заборонена і з приводу цього існує багато дискусій.

Але спочатку потрібно розуміти, що таке саме «евтаназія». Евтаназія – практика припинення лікарем життя людини, яка страждає невиліковним

захворюванням, відчуває нестерпні страждання, коли хвороба бере своє, на задоволення прохання хворого в безболісній або мінімально болісній формі з метою припинення страждань [2].

Медицина виділяє: пасивну і активну евтаназію. Пасивна евтаназія передбачає припинення надання лікування, що прискорює смерть пацієнта. Активна евтаназія передбачає введення пацієнту певних лікарських препаратів, які визивають швидку і безболісну смерть [4].

Вже кілька років тому деякі форми добровільної евтаназії були офіційно дозволені в Бельгії, Люксембурзі, Нідерландах, Швейцарії, і в деяких штатах США.

Але хочеться зазначити, що національним законодавством не визнається будь-яка форма евтаназії в Україні, зокрема, про це йдеться в п. 2 ст. 52 Основ законодавства про охорону здоров'я України, який забороняє пасивну евтаназію, а також в п. 3 ст. 52 цього нормативного акту, де забороняється й активна евтаназія. Крім того, в кримінальному кодексі України (далі – КК) немає жодної статті, за якою б кваліфікувалося таке діяння. У теорії кримінального права і в правозастосовній практиці визнається, що добровільна згода людини на позбавлення її життя не виключає протиправності й караності діяння і зазвичай кваліфікується за ст. 115 КК України.. Як зазначено в статті, а саме ч.1 ст.115, що вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині, – карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років.[1]

Питання легалізації евтаназії є досить суперечливим, а тому існують багато аргументів «за» і «проти» неї.

Аргументи «проти»:

– *Психологічне гальмо.* Дозвіл застосовувати евтаназію з великою вірогідністю може стати гальмом в пошуку нових ефективних способів і засобів лікування пацієнтів, бо часто саме боротьба зі смертю спонукає медицину рухатися вперед. А якщо буде такий легкий вихід із ситуації, тоді пошуку ліків може зупинитися.

– *Тиск на фізично обмежених людей.* Легалізація евтаназії може призвести до тиску на інвалідів, престарілих і невиліковно хворих осіб, які могли б ще жити і жити, але оточуючі та і вони самі вважають себе «тягарем».

– *Засіб вчинення злочинів.* Такий спосіб позбавлення життя може бути засобом вчинення злочинів, умертвіння старих осіб, інвалідів, невиліковних хворих, на лікування яких не вистачає грошей, підкупу медперсоналу.

– *Проблема добровільності.* Дуже важко встановити добровільність згоди пацієнта. І навіть тоді, коли пацієнт словесно або іншим очевидним способом погодився, то він завжди може передумати, а коли процедура вже запущена, то права змінити рішення у нього вже нема.

– *Проблема «чудесного одужання».* Евтаназія виключає випадки на так зване «чудесне одужання».

Аргументи «за»:

– Евтаназія дозволяє в повній мірі реалізувати право людини розпоряджатися своїм життям.

– Евтаназія забезпечує реалізацію одного з основоположних принципів права – принципу гуманізму.

– Евтаназія є гуманною, бо припиняє страждання і муки невиліковно хворого [3].

Варто зазначити також точку зору і Європейського суду з прав людини, який у цьому питанні зберігає нейтральну позицію, визнаючи за державами-учасницями право на самостійність врегулювання евтаназії. Аналізуючи його рішення про евтаназію (Санлес проти Іспанії, Претті проти Сполученого Королівства, Кох проти Німеччини), можна побачити, що суд у більшості випадків не брав до уваги матеріальний аспект справ, а вирішував їх виходячи із порушень процесуальної форми [5].

Отже, легалізуючи повністю чи частково вже існуюче (в латентній формі) явище, Україна зробить крок уперед до розбудови демократичної та правової держави. Проте слід звернути увагу й на те, що цей процес повинен бути поступовим і багатовекторним. Необхідно не лише створити правову норму, а і забезпечити чіткий механізм реалізації евтаназії в Україні. Саме законом мають бути встановлені складна процедура та конкретні випадки, в яких реалізація цього права була б необхідною і доречною.

Підсумовуючи, варто все ж визнати, що проблема евтаназії потребує кримінально-правової регламентації. Від її розв'язання залежить доля багатьох безнадійно хворих людей, які останні роки перебувають у лікарнях, фізичний стан яких діагностується як проміжний – між життям та смертю, а психічний – це безпорадність, стан глибокого відчаю.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Київ : Юрінком Інтер, 2019. 328 с.
2. Данієлян Т. П. Право людини на евтаназію : матеріали VI-ї студентської наук. конф., 2015. С. 54–55.
3. Вбивство навмисне // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.] Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. Т. 1 : А–Г. 672 с.
4. Доклінічні дослідження лікарських засобів / за ред. О. В. Стефанова. Київ, 2001.